

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ BANKI
NATIONAL BANK OF AZERBAIJAN REPUBLIC

№3(13) 3/2001

Azərbaycan Respublikası Milli Bankı respublikada bank sferasının fəaliyyətini əks etdirən statistik mə'lumatların toplanması, işlənməsi və yayılması istiqamətində öz fəaliyyətini genişləndirir. Bu fəaliyyətin bir nəticəsi kimi təqdim olunan bülleten respublikada pul-kredit siyasətinin əsas aspektlərini işıqlandıran bülletendir.

Bununla yanaşı respublika iqtisadiyyatının durumunun ümumi statistik mənzərəsi barədə yığcam təsəvvür yaratmaq üçün real sektorun və ölkənin xarici iqtisadi əlaqələrinin də əsas statistik göstəriciləri bülletenə daxil edilmişdir.

Bülletenin hazırlanmasında Azərbaycan Respublikası Milli Bankının və Dövlət Statistika Komitəsinin mə'lumatlarına istinad edilmişdir.

Bank statistikasının metodologiyasının təkmilləşdikcə bülletenin quruluşuna və məzmununa dəyişikliklər ediləcəkdir.

Əlaqə telefonları: 93-11-22 əlavə 4-85.

The National Bank of Azerbaijan Republic expands its activities on the collection, analysis and spreading of statistical materials, reflecting the activities of the bank sector of the country. Being one of the results of this work, the present bulletin casts a light on the aspects of monetary policy pursued in the Republic.

At the same time, for the creation of a common statistical picture of economic situation in the Republic, the main statistical indicators of the real sector and the external economic activity of the country were included into the bulletin.

For composing this bulletin, the data of the National Bank of Azerbaijan Republic and the State Committee on Statistics have been used.

Changes will be made in the structure and concept of the bulletin with the improvement of bank statistics methodology.

Contact tel.: 93 11 22 internal: 4-85

M Ü N D Ə R İ C A T / C O N T E N T S

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

1.1. Makroiqtisadi göstəricilər Macroeconomic indicators	2
1.2. Qiymət indeksləri Price index	3
1.3. Tədiyyə balansı Balance of Payments	4
1.4. Xarici ticarət Foreign Trade	5

2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

2.1. Pul icmalı Monetary survey	6
2.2. Pul kütləsi Money supply	7
2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri Refinancing rates	8
2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları Reserve requirements of NBA	8
2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi Official rate of manat against US dollar	9
2.6. İlk bazar da yerləşdirilmiş dövlət qısamüddətli istiqrazlar Placement of short-term treasury bills at the primary market	10
2.7. Manatın hərəkətinin dinamikası Dynamics of manat movement	11
2.8. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi Cash circulation on the Republic	12

3. Maliyyə bazarı / Financial market

3.1. Maliyyə bazarında faiz dərəcələri Interest rates on the financial market	14
3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları Credits to the economy	15
3.3. Sektorlar üzrə kredit qoyuluşu Sectoral break-down of credits	16
3.4. Cəlb olunmuş əmanət və depozitlər Savings and deposits attracted	17
3.5. Əhəliyə cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu Allocation of savings attracted from the population among banks	17
3.6.1. Valyuta bazarında keçirilən hərracların həcmi Volume of auctions on currency market	18
3.6.2. Valyuta bazarında keçirilən hərraclarda müəyyən olunmuş məzənnələr Rates of trading sessions on currency market	19
3.6.3. Manatın xarici valyutalara nisbətən çarpaz məzənnələri Cross rates of manat against foreign currencies	20
3.7. Nağd valyuta əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi Volume and rate of cash operations	21

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Indicators of credit organisations

4.1. Bank sistemi haqqında mə'lumat Information on the banking system	22
Metodoloji izahatlar Methodological explanation	23

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

Cədvəl 1.1. Makroiqtisadi göstəricilər

Table 1.1. Macroeconomic indicators

mlrd.man. / bln.man.

	2001-ci ilin I rübü, faktiki 1Q, 2001, fact	Əvvəlki ilin I rübünə nisbətən, %-lə Compared with 1Q of previous year, %	2000-ci ilin I rübü 1999-cu ilin I rübünə nisbətən, %-lə 1Q, 2000 compared with 1Q, 1999, %
Ümumi Daxili Məhsul Gross domestic product (GDP)	5340.6	108.0	106.5
Sənaye məhsulunun həcmi Volume of industry production	4276.5	106.1	103.5
Əsas kapitalla investisiya Capital investments	911.9	100.8	102.4
Kənd təsərrüfatı məhsulları Volume of agriculture production	542.5	102.9	102.8
Yük dövriyyəsi, mln. ton km Freight by transportation means, mln. t km	5647.1	122.1	111.0
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi Retail trade-turnover	2942.6	109.4	109.3
Pullu xidmətlər Paid Services	605.4	105.0	104.3
Xarici ticarət dövriyyəsi, mln. \$ * Foreign trade-turnover, mln. \$	589.7	131.4	2.4d
o cümlədən: out of which			
ixracın ümumi həcmi export	420.6	163.8	4.1d
idxalın ümumi həcmi import	169.1	88.0	153.4
xarici ticarətin saldosu foreign trade balance	251.5		
Büdcə profisitinin ÜDM-də* xüsusi çəkisi, %-lə State budget profit as a share of GDP	2.3		
Sərəncamda qalan pul gəlirləri Disposable income of population	4410.1	105.4	116.7
Nominal orta əmək haqqı, manat Nominal average monthly wage	247.5	122.0	114.4
İstehlak qiymətlərinin indeksi Consumer price index	101.2**	101.6	101.7
İstehsalçıların qiymət indeksi Producer price index	x	112.2	126.1

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

Source: State Committee on statistics

*) - yanvar-fevral 2001 il

*) - January-February 2001

**)- əvvəlki ilin dekabrına nisbətən

**)- compared with December of previous year

Cədvəl 1.2. Mart ayında qiymət indeksləri, %

Table 1.2. Price index in March, %

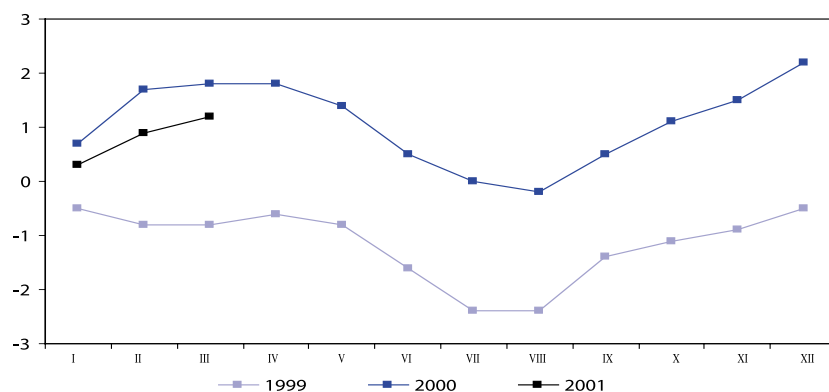
	2001-ci ilin martı March 2001			Yanvar-mart əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən January-March compared with the same period of previous year
	Fevrala nisbətən compared with February	Əvvəlki ilin Compared with		
		martına nisbətən March of pre- vious year	dekabrına nisbətən December of previous year	
İstehlak qiymətlərinin indeksi / Consumer price index o cümlədən: out of which:	0.3	1.6	1.2	1.6
ərzaq məhsulları, içkilər, tütün / food products, beverages, tobacco	0.5	2.8	2.1	3.5
qeyri-ərzaq malları, xidmətlər / non-food products, services	0.0	-0.5	-0.4	-1.7
qeyri-ərzaq malları / non-food products	0.0	-0.2	-0.4	-0.5
ərzaq və qeyri-ərzaq malları / food and non-food products	0.3	2.0	1.5	2.4
xidmətlər / services	-0.1	-0.9	-0.3	-3.3
Sənayenin topdansaş qiymət indeksi / Industry Price index ondan / out of which	0.2	5.7	-0.3	12.2
Mə'dəncixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi field extraction o cümlədən: / out of which:	0.1	33.5	-1.5	36.7
neft və qaz hasilatı / oil and gaz extraction	0.2	33.9	-1.5	37.2
mə'dəncixarma və karxanalar / field extraction	0.0	-13.5	0.0	-14.6
E'mal sənayesi / Processing industry ondan / out of which	0.3	1.4	0.9	12.1
qida məhsulları, içki və tütün food products, beverages and tobacco	0.3	5.2	2.6	7.4
toxuculuq mə'mulətləri / textiles	-0.9	17.6	-2.5	17.9
köksun və neftayırma məhsulları products of oil processing	0.0	0.4	0.0	16.4
kimyəvi maddə, məhsul və liflər chemical matter, product and fiber	0.8	4.0	2.2	5.7
metallurgiya / metallurgy	1.5	4.9	1.3	-1.8
elektrik enerjisi, qaz və su təchizatı electric power, gaz and water supply	0.0	-18.8	0.0	-18.8

* Sənaye məhsullarının yeni təsnifatı əsasında hesablanmışdır.

*It is calculated on basis new classification of the industry products.

İstehlak qiymətlərinin indeksi, əvvəlki ilin dekabrına nisbətən

Consumer Price index, compared with December of previous year

Aylar
Months

Cədvəl 1.3. Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı**Table 1.3. Balance of Payments of Azerbaijan Republic***mln. ABŞ dolları / mln. USD*

	1999-cu il 1999	2000-ci il I rüb 1Q, 2000	2000-ci il II rüb 2Q, 2000	2000-ci il III rüb 3Q, 2000	2000-ci il IV rüb 4Q, 2000	2000-ci il 2000
Cari hesab Current Account	-599.7	-79.0	45.5	100.8	-235	-167.7
Xarici ticarət balansı Foreign Trade Balance	-408.2	9.0	158.7	266.3	-144.6	319.4
İxrac Export	1025.2	393.2	522.4	594.1	348.6	1858.3
İdxal Import	-1433.4	-384.2	-363.7	-327.8	-463.2	-1538.9
Xidmətlər balansı Balance of services	-228.3	-40.4	-44.2	-71.9	-68.1	-224.6
İxrac Export	256.8	62.8	61.3	66.7	69	259.8
İdxal Import	-485.1	-103.2	-105.5	-138.6	-137.1	-484.4
Gəlirlər Income	-44.9	-73.3	-92.5	-102.3	-67.3	-355.4
Kredit (daxilolmalar) Accounts receivable	33.9	9.4	10.5	12.6	23.4	55.9
Debet (ödəmələr) Accounts payable	-78.8	-82.7	-103.0	-114.9	-90.7	-391.3
Cari transfertlər Current transfers	81.7	25.7	23.5	8.7	15.1	73.0
Kapitalın və maliyyənin hərəkəti hesabı Capital and Finance Account	828.2	58.1	-77.6	-29.4	490.8	441.9
Birbaşa investisiyalar Direct investments	355.4	10.3	-42.7	-93.5	155	29.1
Neft bonusu Oil bonus	155.0	2.0	97.0	-	1	100
Digər investisiyalar Other investments	317.8	45.8	-131.9	64.1	334.8	312.8
Ehtiyat aktivlərin dəyişməsi (- artım; + azalma) Change in reserve assets (- increase; + reduction)	-228.5	20.9	32.1	-71.4	-255.8	-274.2

Cədvəl 1.4. Azərbaycan Respublikasının xarici ticarəti (tədiyyə balansı metodologiyasına əsasən)
Table 1.4. Foreign trade of Azerbaijan Republic (in accordance with balance of payments methodology)

min ABŞ dolları / thousand USD

	İXRAC EXPORT						İDXAL IMPORT						Ticarət balansının saldosu Saldo of trade balance		
	Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: out of which:				Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: out of which:				Cəmi Total	o cümlədən: out of which:	
			Uzaq xarici dövlətlərlə With foreign countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətləri ilə With CIS countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %			Uzaq xarici dövlətlərlə With foreign countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlətləri ilə With CIS countries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %		Uzaq xarici dövlətlərlə With foreign countries	MDB dövlətləri ilə With CIS countries
1995	612343	89.8	339297	93.6	273046	85.6	985432	115.8	755527	185.6	229905	51.8	-373089	-416230	43141
1996	643669	105.1	343717	101.3	299952	109.9	1337583	135.7	1012005	133.9	325578	141.6	-693914	-668288	-25626
1997	808257	125.6	427920	124.5	380337	126.8	1375164	102.8	977641	96.6	397523	122.1	-566907	-549721	-17186
1998	677751	83.9	434331	101.5	243420	64.0	1723903	125.4	1266390	129.5	457513	115.1	-1046152	-832059	-214093
1998															
I rüb / 1Q	129728	73.0	58676	53.3	71502	104.9	368405	121.4	274912	123.1	93493	116.7	-238677	-216236	-21991
II rüb / 2Q	181156	78.2	75560	52.8	105596	119.1	433970	119.7	321424	126.3	112546	104.2	-252814	-245864	-6950
III rüb / 3Q	200803	119.4	74621	89.6	126182	148.7	448913	124.8	322099	127.1	126814	119.3	-248110	-247478	-632
IV rüb / 4Q	166064	71.9	225475	245.7	59411	42.7	472615	135.3	347954	141.3	124661	120.9	-306551	-122479	-65250
1999	1025231	151.3	803837	185.1	221394	91.0	1433392	83.1	1050311	82.9	383081	83.7	-408161	-246474	-161687
I rüb / 1Q	148060	114.1	112429	191.6	35631	49.8	312012	84.7	224296	81.6	87716	93.8	-163952	-111867	-52085
II rüb / 2Q	166076	91.7	119275	157.9	46801	44.3	331461	76.4	245023	76.2	86438	76.8	-165385	-125748	-39637
III rüb / 3Q	253582	126.3	189190	253.5	64392	51.0	416663	92.8	313653	97.4	103010	81.2	-163081	-124463	-38618
IV rüb / 4Q	457513	275.5	382943	169.8	74570	125.5	373256	79.0	267339	76.8	105917	85.0	84257	115604	-31347
2000															
I rüb / 1Q	393245	265.6	325162	289.2	68083	191.1	384263	123.2	284176	126.7	100087	114.1	8982	40986	-32004
II rüb / 2Q	522448	341.6	450387	377.6	72061	154.0	363736	109.7	262757	107.2	100979	116.8	158712	187630	-28918
III rüb / 3Q	594058	234.3	546998	289.1	47060	73.1	327785	78.7	251119	80.1	76666	74.4	266273	295879	-29606
IV rüb / 4Q	348584	76.2	271584	70.9	77000	103.3	463221	124.1	365500	136.7	97721	92.3	-114637	-93916	-20721

2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

Cədvəl 2.1. Pul icmalı
Table 2.1. Monetary Survey

mlrd.man. / bln.man.

	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Xalis xarici aktıvlər Net foreign assets	1586.1	2893.3	2892.3	3225.0
Xalis daxili aktıvlər Net domestic assets	506.4	1074.2	-380.5	-574.8
Müəssisə və təşkilatlara, əhaliyə və fərdi sektora tələblər Claims to enterprises and organizations, population and individual sectors	2283.3	2367.4	2383.5	2419.6
Geniş mə'nada pul kütləsi Broad money supply	2092.5	3967.4	2511.8	2650.2
Geniş mə'nada pul kütləsi (manatla) Broad money supply (in manats)	1404.3	1661.1	1455.4	1548.6
Banklardan kənardakı nağd pul kütləsi Cash out of banks	1135.8	1349.8	1150.9	1232.7
Arayış üçün: For information:				
Pul multiplikatoru Money multiplier				
manatla in manat	1.12	1.08	1.07	1.08
xarici valyuta ilə in foreign currency	1.58	2.25	1.77	1.77
Geniş mə'nada pul kütləsinin dövretmə sür'əti: Velocity of broad money supply				
manatla in manat	13.37	13.21	16.03	15.07
xarici valyuta ilə in foreign currency	8.97	5.53	9.29	8.8

Cədvəl 2.2. Pul kütləsi
Table 2.2. Money supply

mlrd.man. / bln.man.

	Pul kütləsi (M2), mlrd. manat Money supply (M2), bln. manat			Pul kütləsinin dəyişməsi tempi, %-lə Change of money supply, %	
	Cəmi Total	o cümlədən: out of which		Əvvəlki aya nisbətən Compared with previous month	İlin əvvəlinə nisbətən Compared with the beginning of the year
		nağd pul (M0) cash (M0)	nağdsız vəsaitlər non-cash		
01/01/98	1556.3	1170.5	385.8	1.9	-
01/02/98	1424.8	1090.8	334.0	-8.4	-8.4
01/03/98	1395.5	1057.1	338.4	-2.1	-10.3
01/04/98	1401.9	1067.2	334.7	0.5	-9.9
01/05/98	1450.0	1108.8	341.2	3.4	-6.8
01/06/98	1440.2	1136.5	303.7	-0.7	-7.5
01/07/98	1438.7	1134.7	304.0	-0.1	-7.6
01/08/98	1483.8	1184.3	299.5	3.1	-4.7
01/09/98	1435.4	1118.0	317.4	-3.3	-7.8
01/10/98	1303.7	1008.5	295.2	-9.2	-16.2
01/11/98	1223.0	930.9	292.1	-6.2	-21.4
01/12/98	1161.2	865.3	295.9	-5.1	-25.4
01/01/99	1218.5	926.0	292.5	4.9	-
01/02/99	1072.8	815.6	257.3	-12.0	-12.0
01/03/99	1079.4	823.7	255.7	0.6	-11.4
01/04/99	1074.7	836.9	237.8	-0.4	-11.8
01/05/99	1056.2	815.3	240.9	-1.7	-13.3
01/06/99	1096.6	852.5	244.1	3.8	-10.0
01/07/99	1067.6	835.3	232.4	-2.6	-12.4
01/08/99	1223.9	993.7	230.1	14.6	0.4
01/09/99	1229.8	985.4	244.4	0.5	0.9
01/10/99	1210.4	960.2	250.2	-1.6	-0.7
01/11/99	1297.3	1026.5	270.7	7.2	6.5
01/12/99	1269.8	1003.2	266.5	-2.1	4.2
01/01/00	1404.3	1135.8	268.5	10.6	-
01/02/00	1295.5	1033.2	262.3	-7.7	-7.7
01/03/00	1309.9	1048.4	261.5	1.1	-6.7
01/04/00	1356.3	1072.2	284.1	3.5	-3.4
01/05/00	1327.2	1059.2	268.0	-2.1	-5.5
01/06/00	1314.4	1060.8	253.6	-1.0	-6.4
01/07/00	1342.8	1099.2	243.6	2.2	-4.4
01/08/00	1472.0	1183.4	288.6	9.6	4.8
01/09/00	1488.2	1181.9	306.3	1.1	6.0
01/10/00	1529.1	1182.2	346.9	2.7	8.9
01/11/00	1565.4	1224.1	341.3	2.4	11.5
01/12/00	1528.2	1173.5	354.7	-2.4	8.8
01/01/01	1661.1	1349.8	311.3	8.7	-
01/02/01	1460.3	1156.8	303.5	-12.1	-12.1
01/03/01	1455.4	1150.9	304.5	-0.3	-12.4
01/04/01	1548.6	1232.7	315.9	6.4	-6.8

Cədvəl 2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri

Table 2.3. Refinancing rates

Fəaliyyət müddəti / Action period	%
01.01.94-30.06.94	100
01.07.94-30.11.94	150
01.12.94-31.12.94	200
01.01.95-31.03.95	250
01.04.95-30.04.95	237
01.05.95-31.05.95	210
01.06.95-30.06.95	180
01.07.95-31.08.95	140
01.09.95-31.12.95	100
01.01.96-29.02.96	80
01.03.96-31.03.96	60
01.04.96-30.04.96	50
01.05.96-30.06.96	45
01.07.96-31.07.96	30
01.08.96-30.10.96	25
01.11.96-14.02.96	20
01.11.96-14.02.96	20
15.02.97-31.03.97	16
01.04.97-30.06.97	15
01.07.97-30.06.98	12
01.07.98-30.10.99	14
01.11.99	10

Cədvəl 2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları, %

Table 2.4. Reserve requirements of NBA, %

Fəaliyyət müddəti Action period	Hüquqi şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for juridical persons		Fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for physical persons	
	manatla / in manats	valyutada/in foreign currency	manatla / in manats	valyutada/ in foreign currency
01.10.92-30.04.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan-1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən yuxarı over 1 year	10	10	10	10
01.05.93-30.05.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan-1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən 3 ilədək from 1 year to 3 years	10	10	10	10
3 ildən yuxarı over 3 years	8	8	8	8
31.05.93-19.12.93	12	5	12	5
20.12.93-30.04.94	12	25	12	25
01.05.94-30.06.94	12	5	12	5
01.07.94-31.12.94	18	5	18	5
01.01.95-31.03.95	12	12	12	12
01.04.95-28.02.97	15	15	15	15
01.03.97-01.11.99	12	12	12	12
02.11.99-	10	10	10	10

Cədvəl 2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi

Table 2.5. Official exchange rate of manat against US dollar

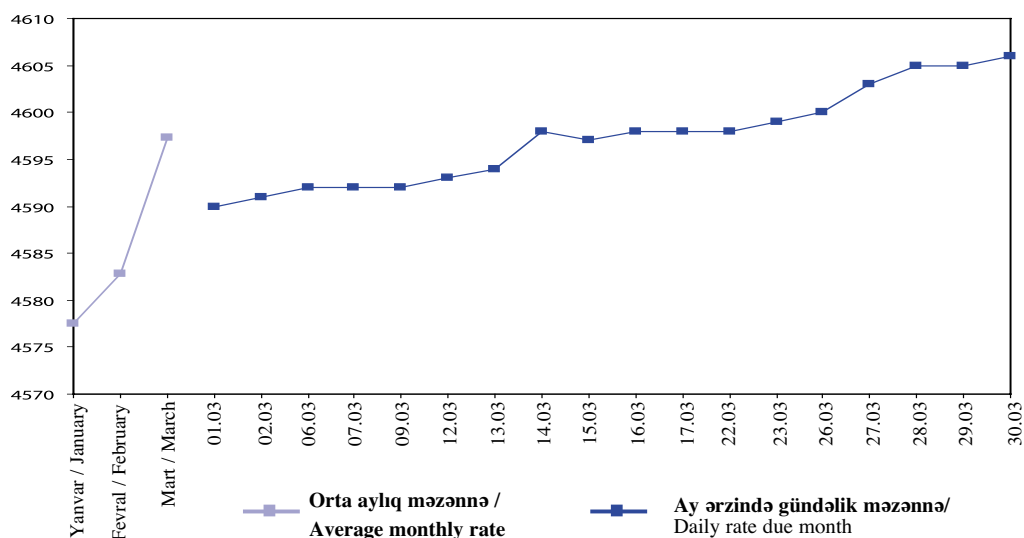
TARİX / DATE	MƏZƏNNƏ / EXCHANGE RATE
Yanvar / January	4577.50
Fevral / February	4582.85
01.03.2001	4590
02.03.2001	4591
06.03.2001	4592
07.03.2001	4592
09.03.2001	4592
12.03.2001	4593
13.03.2001	4594
14.03.2001	4598
15.03.2001	4597
16.03.2001	4598
17.03.2001	4598
22.03.2001	4598
23.03.2001	4599
26.03.2001	4600
27.03.2001	4603
28.03.2001	4605
29.03.2001	4605
30.03.2001	4606
Orta aylıq / Average per month	4597.28
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) / Compared with previous month, %	0.31
Mart ayı ərzində dəyişmə / Change in March	0.35

* - Milli Bank tərəfindən müəyyən olunan rəsmi məzənnə daxili valyuta bazarında əvvəlki gün aparılmış əməliyyatların kəmiyyət göstəricilərinin orta çəkisinə əsasən müəyyən olunur.

* - Exchange rate of the national currency is fixed by the National Bank based on average weight of quantity of internal currency market operations held on previous day.

Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsinin dinamikası

Dynamics of official exchange rate of manat against US dollar

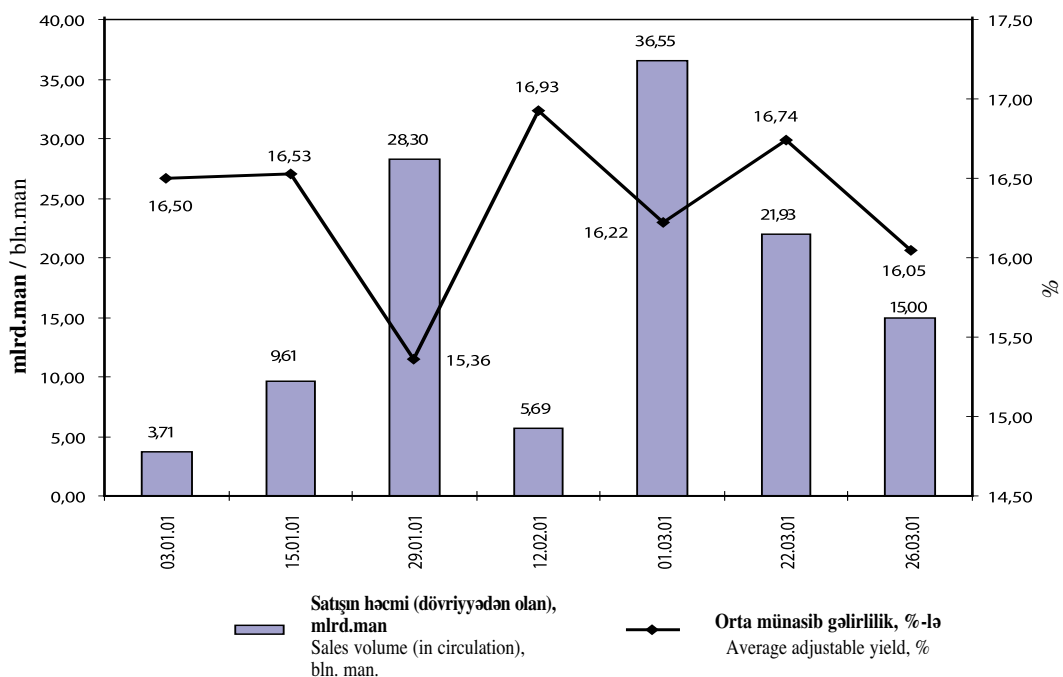
Cədvəl 2.6: 01.04.2001-il tarixinə ilkin bazarda yerləşdirilmiş dövlət qısamüddətli istiqrazları*Table 2.6: Placement of short-term treasury bills at the Primary Market on 01.04.2001*

Satış tarixi Date of auction	Emissiyanın həcmi, mlrd. man. Emission amount, bln. man.	Satışın həcmi, mlrd. man. Sales volume, bln. man.	Dövlət müddəti, gün Circulation period, day	Ahçıların sayı Number of buyers	Orta münasib qiymət, %-lə Average adjustable price, %	Orta münasib gəlirlilik dərəcəsi, %-lə Average adjustable yield, %
03.01.2001	10.0	3.71	90	7	96.09	16.50
15.01.2001	25.0	9.61	91	3	96.04	16.53
29.01.2001	30.0	28.30	91	7	96.31	15.36
12.02.2001	15.0	5.69	91	8	95.95	16.93
01.03.2001	45.0	36.55	92	10	96.07	16.22
22.03.2001	25.0	21.93	92	12	95.95	16.74
26.03.2001	15.0	15.00	92	5	96.11	16.05

01.01.2001-ci il tarixə dövrüdə 127.840 mlrd. manat məbləğində dövlət qısamüddətli istiqrazları olmuşdur.
Total sum of ST-bills in circulation on 01.01.2001 - 127.840 bln. man.

01.04.2001-ci il tarixə dövrüdə 120.790 mlrd. manat məbləğində dövlət qısamüddətli istiqrazları olmuşdur.
Total sum of ST-bills in circulation on 01.04.2001 - 120.790 bln. man.

Dövlət qısamüddətli istiqrazlarının ilkin bazarda yerləşdirilməsi
Placement of ST-bills at the Primary market

Cədvəl 2.7. Manatın hərəkətinin dinamikası

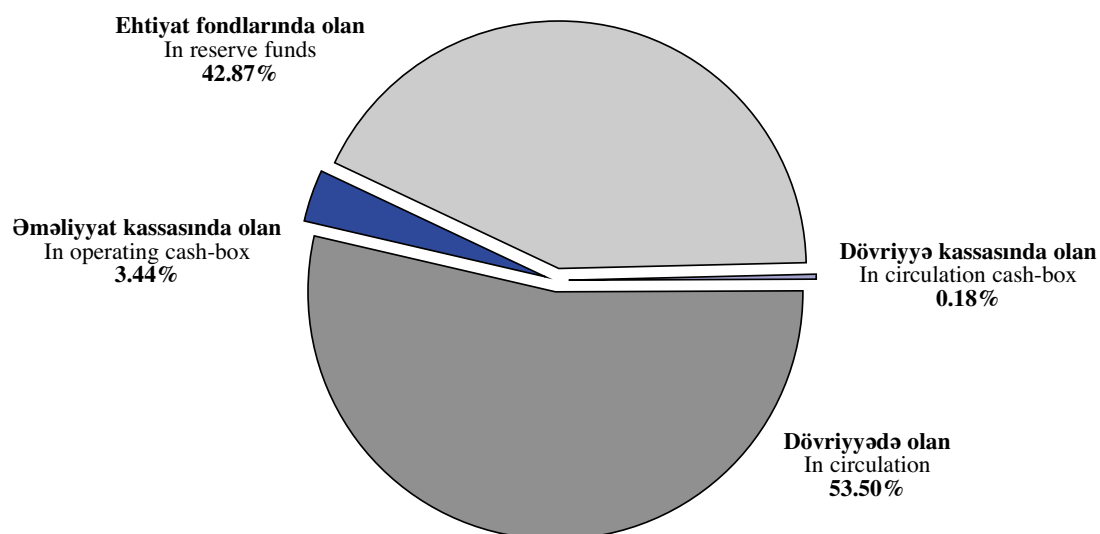
Table 2.7. Money movement dynamics

mln.man. / mln.man.

Nəğd pulun dövriyyəsi Cash circulation	01.04.2000-cu il tarixinə On 01.04.2000	01.04.2001-ci il tarixinə On 01.04.2001	İl ərzində artma (+) azalma (-) Change within the year increase (+), reduction (-)	İl ərzində artma (+) azalma (-), %-lə Change within the year increase (+), reduction (-), %
Cəmi çap olunub Total printed	2307511.5	2307511.5	0.0	0.00
Dövriyyədə olan Money issued in circulation	1077353.5	1234572.6	157219.1	14.59
Milli Bankda və Ərazi İdarələrində olan In National Bank and Regional departments of National Bank	1230158.0	1072938.9	-157219.1	-12.78
Ehtiyat fondlarında olan In reserve funds	1162455.9	989211.8	-173244.1	-14.90
o cümlədən: out of which				
- yararlı - usefull	633885.0	445190.1	-188694.9	-29.77
- yararsız - useless	55565.6	210601.3	155035.7	279.01
- təzə pullar - new money	473005.0	333420.1	-139584.9	-29.51
- metal sikkələr-qəpiklər - coins-kepiks	0.3	0.3	0	0.00
Dövriyyə kassasında olan In circulation cash-box	15703.7	4445.4	-11258.3	-71.69
Əməliyyat kassasında olan In operating cash-box	51998.4	79281.7	27283.3	52.47
Məhv edilib Annihilated	0	0		

01.04.2001-ci il tarixə nəğd pulun yerləşdirilməsinin quruluşu

Structure of cash placements on 01.04.2001

Cədvəl 2.8. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi

Table 2.8. Cash operations on the Republic

mln.man. / mln.man.

MƏDAXİL INCOME	Yanvar-Mart January-March	Yekunda xüsusi çəkisi, %-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year
Ticarət müəssisələrindən From trade organizations	16177.8	0.84	98.42
Qeyri-ticarət müəssisələrindən From non-trade organizations	56688.6	2.94	140.87
Yanacaq sürtgü materiallarının satışından From the sale of the fuel-lubricant materials	224525.7	11.64	122.83
Nəqliyyatdan From the transport	48412.1	2.51	88.66
Mənzil haqqı və kommunal xidmətlərdən From the rent and communal services	22419.4	1.16	109.40
Məişət xidməti və tamaşa müəssisələrindən From the service and performance enterprises	2412.4	0.13	80.61
Vergi və rüsumlardan From taxes and duties	185727.6	9.63	103.96
Qeyri-dövlət müəssisələrindən From the non-state enterprises	379293.7	19.67	115.77
Vətəndaşların əmanətləri hesabından From citizens savings	8072.0	0.42	63.20
Rabitə müəssisələrindən From communication enterprises	24337.7	1.26	61.07
Kolxoz, fermer təsərrüfatı, icarədar sahibkarlardan From collective farms, rural private sector and tenants	2412.9	0.13	228.62
Dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsindən From privatization of state property	5642.0	0.29	156.39
Deponent əmək haqqının qaytarılmasından From the return of the deponent salary	696.2	0.04	10.81
Xarici valyuta satışından From the sale foreign currency	801822.3	41.57	80.01
Qiymətli kağızların satışından From the sale of securities	238.6	0.01	9.52
Sair mənbələrdən From other sources	149883.3	7.77	107.57
Mədxil üzrə cəmi Total income	1928762.3	100.00	94.94
Ərazi İdarələrinin dövriyyə kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments	3267.1		
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	83948.0		
MƏXARİC EXPENDITURES			
Əmək haqqının ödənilməsi For the payment of wages	446225.9	24.60	91.18
Tələbə təqaüdünün ödənilməsi For scholarships payment	1949.2	0.11	71.37
İstehlaka yönəldilən vəsaitin tərkibinə daxil olmayan digər ödənişlərə verilən For non-consumer payment	37952.4	2.09	124.87
Yanacaq sürtgü materiallarının alınmasına For the purchase of the fuel-lubricant materials	9177.7	0.51	83.23
Kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükünə For agrarian products purchase	18449.8	1.02	76.68
Qiymətli kağızların alınmasına For purchase securities	56.9	0.00	7.83
Pensiya və müavinətlərin ödənilməsinə For pensions and benefits payment	145334.3	8.01	98.35
Qeyri-dövlət müəssisələrin əmək haqqına For wage payment of non-state enterprises	51165.0	2.82	89.76

MƏXARİC EXPENDITURES	Yanvar-Mart January-March	Yekunda xüsusi çəkisi, %-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year
Qeyri-dövlət müəssisələrin digər ödəmələrinə For other payments of non-state enterprises	510443.2	28.14	89.74
Digər məqsədlərə For other purposes	201446.9	11.10	106.30
Vətəndaşların əmanətləri hesabına For citizen savings	51651.1	2.85	91.09
Xarici valyutanın alınmasına For purchase foreign currency	217936.4	12.01	95.80
Kolxoz, fermer təsərrüfatı, icarədar sahibkarların hesabına For collective farms, rural private sector and tenants	2762.0	0.15	73.88
Rabitə müəssisələrinə For communication enterprises	119538.3	6.59	76.17
Məxaric üzrə cəmi Expenditures, total	1814089.1	100.00	92.26
Ərazi idarələrinin dövrüyyə kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments	4445.4		
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	79281.7		
Emissiya Emission	-		-
Ehtiyat fonduna pul qoyuluşu Money investment in reserve fund	102568.0		-
Məxaricdə emissiyanın xüsusi çəkisi Emission percentage share of expenditures	-		-
Bir günlük orta göstərici Average daily indicator			
	Mədxil Income	21431	
	Məxaric Expenditure	20157	
	Emissiya Emission	-	

3. Maliyyə bazarı / Financial market

Cədvəl 3.1. Maliyyə bazarında faiz dərəcələri*

Table 3.1. Interest rates on financial market*

	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Banklararası kredit bazarında faiz dərəcələri: Interest rates on interbank credit market:				
7 günlük kreditlər üçün for 7-days credits	17.00	17.00	17.00	17.00
30 günlük kreditlər üçün for 30-days credits	17.00	17.00	17.00	17.00
90 günlük kreditlər üçün for 90-days credits	20.50	20.33	19.40	19.20
180 günlük kreditlər üçün for 180-days credits	20.00	22.00	22.43	22.43
Banklararası kredit bazarında depozitlərin faiz dərəcələri: Deposit rates on interbank credit market:				
7 günlük kreditlər üçün for 7-days credits	-	17.00	17.00	17.00
30 günlük kreditlər üçün for 30-days credits	5.19	13.13	13.48	14.35
90 günlük kreditlər üçün for 90-days credits	10.63	14.13	13.83	14.23
180 günlük kreditlər üçün for 180-days credits	12.54	13.42	14.27	13.96
Hüquqi şəxslərə verilən kreditlərin faiz dərəcələri: Credit rates for juridical persons:				
uzunmüddətli - ondan long-term - out of which				
manatla in manats	19.7	21.6	15.0	11.7
valyuta ilə in foreign currency	13.8	14.0	12.0	11.6
qısamüddətli - ondan short-term - out of which				
manatla in manats	19.8	19.53	19.6	19.7
valyuta ilə in foreign currency	17.3	18.9	18.9	18.9
Cəlb edilmiş əmanətlərə görə faiz dərəcələri: Rates for savings attracted:				
tələb olunanadək - ondan call deposits - out of which				
manatla in manats	1.95	1.90	1.93	1.91
valyuta ilə in foreign currency	1.2	1.48	1.43	1.23
uzunmüddətli - ondan long-term - out of which				
manatla in manats	10.1	8.00	8.00	8.10
valyuta ilə in foreign currency	12.7	12.38	10.00	8.60
qısamüddətli - ondan short-term - out of which				
manatla in manats	9.4	9.26	9.40	9.00
valyuta ilə in foreign currency	11.3	10.72	14.10	7.50

* -faiz dərəcələri seçilmiş banklar üzrə orta hesabla müəyyən edilib.

* -interest rates were average calculated on selected banks on average basis.

Cədvəl 3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları

Table 3.2. Credits to the economy

mlrd.man. / bln.man.

	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Cəmi kredit qoyuluşu, Total credits,	1780.2	2321.8	2337.8	2398.2
ondan out of which				
vaxtı keçmiş overdue	364.2	500.3	493.8	520.8
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	20.46	21.55	21.12	21.72
o cümlədən: out of which:				
qısamüddətli, ondan short-term, out of which	1735.3	1672.0	1668.0	1727.5
vaxtı keçmiş overdue	355.5	440.9	434.3	460.7
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	20.49	26.37	26.04	26.67
uzunmüddətli, ondan long-term, out of which	44.9	649.8	669.8	670.7
vaxtı keçmiş overdue	8.7	59.4	59.5	60.1
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	19.38	9.14	8.88	8.96
Cəmi kredit qoyuluşundan From total volume of credits				
dövlət bankları state banks	1028.6	1527.4	1560.3	1591.2
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	57.8	65.8	66.7	66.3
özəl banklar private banks	751.6	794.4	777.5	807.0
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	42.2	34.2	33.3	33.7
o cümlədən: out of which:				
xarici kapitalın iştirakı ilə banks with foreign capital participation	171.9	317.1	296.5	310.5
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	9.7	13.7	12.7	12.9
bundan 100%-li xarici kapital ilə out of which: with 100% foreign capital	82.9	120.5	102.2	112.4
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	4.7	5.2	4.4	4.7

Cədvəl 3.3. Sektorlar üzrə kredit qoyuluşu

Table 3.3. Sectoral break-down of credits

mln.man. / mln.man.

	Cəmi kredit qoyuluşu Total credits		o cümlədən out of which			
			dövlət bankları state banks		özəl banklar private banks	
	01.01.2001	01.04.2001	01.01.2001	01.04.2001	01.01.2001	01.04.2001
Cəmi kredit qoyuluşu Total credits	2321814	2398176	1527428	1591212	794386	806964
ondan vaxtı keçmiş out of which overdue	500359	520845	389223	416629	111136	104216
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	21.55	21.72	25.48	26.18	13.99	12.91
dövlət idarəetmə orqanlarına <i>to state authorities</i>	354515	408322	354203	407993	312	329
-cəmi kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of total credits, %	15.16	17.03	22.26	25.64	0.04	0.04
vaxtı keçmiş overdue	107963	127503	107954	127476	9	27
- dövlət idarəetmə orqanlarına kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of credits to state authorities, %	30.45	31.23	30.48	31.24	2.88	8.21
dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrə <i>to state enterprises</i>	617503	613482	535425	533990	82078	79492
-cəmi kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of total credits, %	26.60	25.58	35.05	33.56	10.56	9.85
vaxtı keçmiş overdue	99009	99801	95339	95503	3670	4298
- dövlət mülkiyyətində olan müəssisələrə kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of credits to state enterprises, %	16.03	16.27	17.81	17.88	4.47	5.41
özəl sektora <i>to private sector</i>	1119665	1115169	620219	633981	499446	481188
-cəmi kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of total credits, %	46.69	46.50	38.98	39.84	61.89	59.63
vaxtı keçmiş overdue	262013	269950	184633	192702	77380	77248
- özəl sektora kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of credits to private sector	23.40	24.21	29.77	30.40	15.49	16.05
fiziki şəxslərə <i>to physical persons</i>	230131	261204	16062	15248	214069	245956
-cəmi kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of total credits, %	9.60	10.89	1.01	0.96	26.53	30.48
vaxtı keçmiş overdue	31374	23591	1297	948	30077	22643
- fiziki şəxslərə kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi, %-lə - as a share of credits to physical persons	13.63	9.03	8.07	6.22	14.05	9.21

Cədvəl 3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər*Table 3.4. Savings and deposits attracted**mlrd.man / bln.man.*

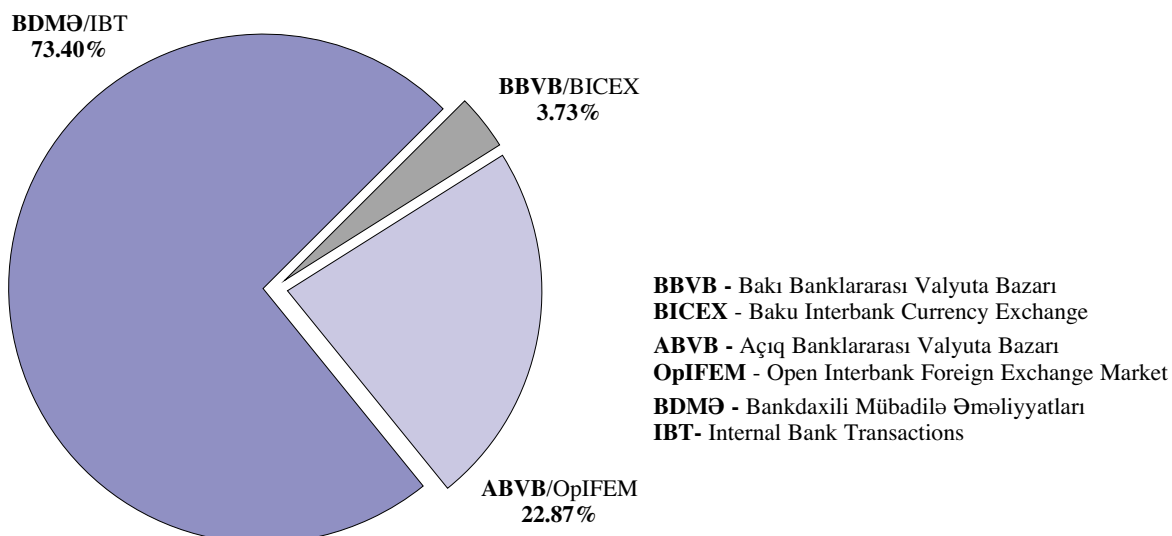
	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Depozit və əmanətlərin həcmi, cəmi: Volume of deposits and savings, total:	854.1	1380.5	1360.9	1417.4
Fiziki şəxslər, cəmi: Physical persons, total:	259.5	396.4	430.5	479.8
<i>ümmumi depozitlərdə xüsusi çəkisi %-lə</i> <i>as a share of total deposits, %</i>	30.4	28.7	31.6	33.9
Hüquqi şəxslər, cəmi: Juridical persons, total:	594.6	984.1	930.4	937.6
<i>ümmumi depozitlərdə xüsusi çəkisi %-lə</i> <i>as a share of total deposits, %</i>	69.6	71.3	68.4	66.1

Cədvəl 3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu*Table 3.5. Allocation of population's savings among banks*

	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlər, mlrd. man. (xarici valyuta daxil olmaqla) Savings attracted from the population, bln. man. (including foreign currency)	259.4	396.4	430.5	479.8
dövlət bankları state banks	124.5	177.5	191.4	212.6
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	48.0	44.8	44.5	44.3
özəl banklar private banks	134.9	218.9	239.1	267.2
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	52.0	55.2	55.5	55.7
o cümlədən: out of which:				
xarici kapitalın iştirakı ilə with foreign capital participation	99.9	162.1	184.5	206.0
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	38.5	40.9	42.9	42.9
bundan 100% -li xarici kapital ilə out of which: with 100% foreign capital participation	58.0	90.5	102.2	107.2
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	22.4	22.8	23.7	22.3

Cədvəl 3.6.1. Valyuta bazarlarında keçirilən hərracların həcmi, min \$*Table 3.6.1. Volume of auctions on currency markets, thousand \$*

TARİX DATE	Hərracın həcmi Volume of auction			
	BBVB BICEX	ABVB OpIFEM	BDMƏ IBT	CƏMİ TOTAL
Yanvar / January	35916	22594	73902	132412
Fevral / February	4909	30359	79522	114790
01.03.2001	900	3833	2312	7045
02.03.2001	292	1182	2293	3767
06.03.2001	125	1630	4196	5951
07.03.2001	915	3037	3255	7207
09.03.2001	1234	1731	4502	7467
12.03.2001	118	2578	4444	7140
12.03.2001	414	1770	7058	9242
14.03.2001	313	650	8656	9619
15.03.2001	450	9269	14708	24427
16.03.2001	566	1075	7252	8893
17.03.2001	540	3490	3857	7887
22.03.2001	447	2551	6302	9300
23.03.2001	693	17013	21928	39634
26.03.2001	436	1075	4263	5774
27.03.2001	474	1467	5521	7462
28.03.2001	448	1663	3448	5559
29.03.2001	747	1701	5858	8306
30.03.2001	192	1356	6949	8497
YEKUN / TOTAL	9304	57071	116802	183177
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)	89.53	87.99	46.88	59.58

Daxili valyuta bazarının strukturu (Mart 2001)
Internal currency markets structure (March 2001)

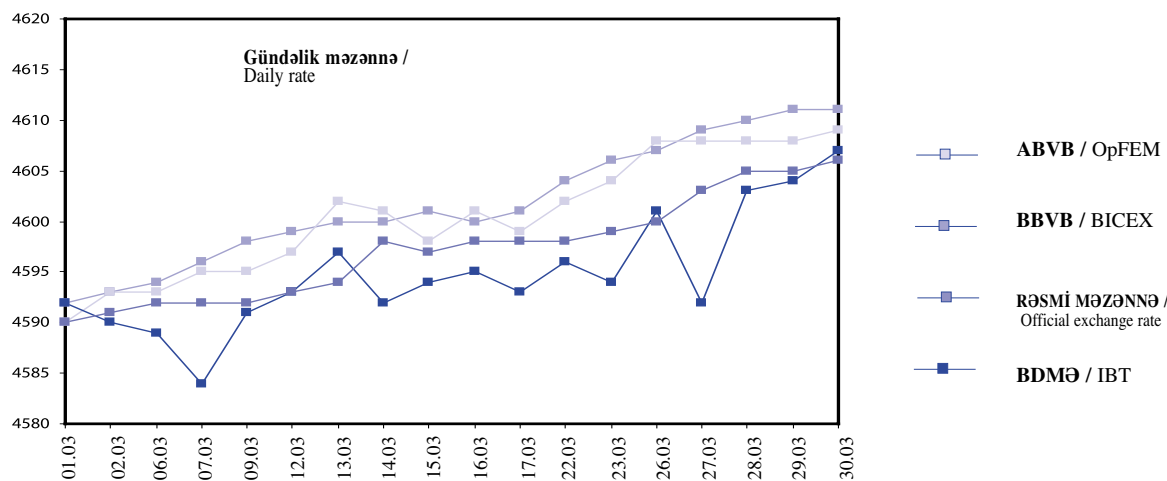
**Cədvəl 3.6.2. Valyuta bazarlarında keçirilən
hərraclarda müəyyən olunmuş məzənnələr**

Table 3.6.2. Rates of trading sessions on currency markets

TARİX DATE	Orta çəkili məzənnə (1\$/AZM) Average weighted rate (1\$/AZM)		
	BBVB BICEX	ABVB OpIFEM	BDMƏ IBT
Yanvar / January	4580	4579	4577
Fevral / February	4588	4587	4580
01.03.2001	4592	4590	4592
02.03.2001	4593	4593	4590
06.03.2001	4594	4593	4589
07.03.2001	4596	4595	4584
09.03.2001	4598	4595	4591
12.03.2001	4599	4597	4593
13.03.2001	4600	4602	4597
14.03.2001	4600	4601	4592
15.03.2001	4601	4598	4594
16.03.2001	4600	4601	4595
17.03.2001	4601	4599	4593
22.03.2001	4604	4602	4596
23.03.2001	4606	4604	4594
26.03.2001	4607	4608	4601
27.03.2001	4609	4608	4592
28.03.2001	4610	4608	4603
29.03.2001	4611	4608	4604
30.03.2001	4611	4609	4607
Orta aylıq / Average month	4602	4601	4595
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)	0.29	0.29	0.32
Mart ayı ərzində dəyişmə (%-lə) Change in March	0.41	0.41	0.33

**Daxili Valyuta Bazarında manatın manatın
məzənnəsinin dəyişməsi**

Change of rate of manat on internal currency market

Cədvəl 3.6.3. Xarici valyutaların manata nisbətən çarpaz məzənnəsi
Table 3.6.3. Cross rates of manat against foreign currencies

Valyuta / Currency	01.04.2001
1 ABŞ dolları / US Dollar	4606.00
1 AVRO / EURO	4069.40
1 Avstriya şillingi / Austrian Shilling	295.73
1 Alman markası / Deutsche Mark	2080.65
1 Belçika frankı / Belgian Franc	100.88
1 İrlandiya funtu / Irish Pound	5167.07
1 İspan pesetası / Spanish Peseta	24.46
1 İtalyan lirası / Italian Lira	2.10
1 Portuqaliya eskudosu / Portuguese Escudo	20.30
1 Finlandiya markası / Finnish Mark	684.42
1 Fransız frankı / French Franc	620.38
1 Niderland quldeni / Dutch Guilden	1846.61
1 Avstraliya dolları / Australian Dollar	2266.84
1 BƏƏ dirhəmi / UAE Dirham	1254.02
1 Danimarka kronu / Danish Crown	545.46
1 İngilis funt-sterlinqi / British Pound	6618.36
1 İran riali / Iranian Rial	2.64
1 İsveç kronu / Swedish Crown	442.93
1 İsveçrə frankı / 1 Swiss Franc	2666.74
1 Yapon yeni / Japanese Yen	37.41
1 Yunan draxması / Greek Drachma	11.95
1 Kanada dolları / Canadian Dollar	2931.14
1 Kuveyt dinarı / Kuwaiti Dinar	14950.42
1 Livan funtu / Lebanese Pound	3.04
1 Misir funtu / Egyptian Pound	1194.81
1 Norvec kronu / Norwegian Crown	505.47
1 Sinqapur dolları / Singaporean Dollar	2557.47
10 Türk lirəsi / Turkish Lira	0.05
1 Belarus rublu / Belarus Ruble	3.57
1 Qırğız somu / Kyrgyz Som	93.14
1 Qazaxstan tengesi / Kazakh Tenge	31.67
1 Eston kronu / Estonian Crown	261.08
1 Gürcü larisi / Georgian Lari	2246.83
1 Latviya latı / Latvian Lar	7322.73
1 Litva liti / Lithuanian Lit	1151.50
1 Moldova leyı / Moldovan Leu	358.50
1 Özbək somu / Uzbek Som	13.55
1 Rusiya rublu / Russian Ruble	160.15
1 Tacik somonisi / Tajik Somony	1960.00
1 Türkmən manatı / Turkmen Manat	0.89
1 Ukrayna qrivnası / Ukrainian Hryvnia	850.00

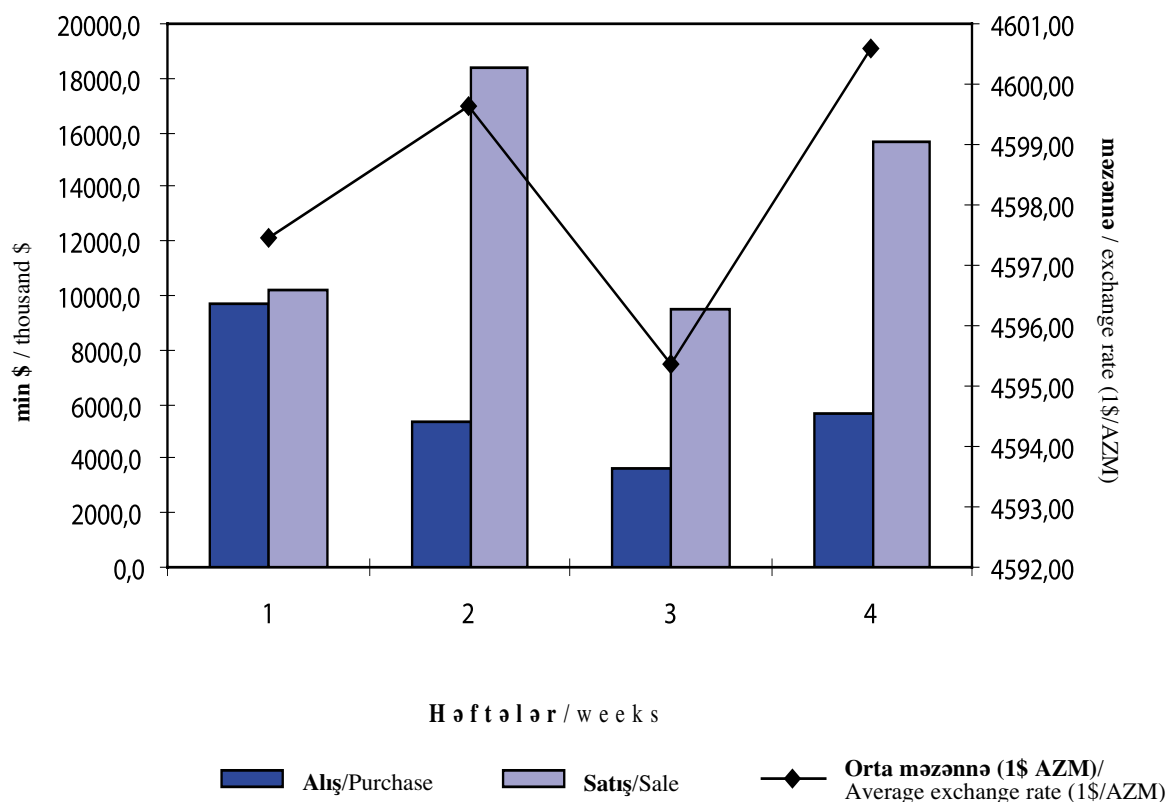
Cədvəl 3.7. Mart ayı ərzində AZM/\$ nağd valyuta mübadilə əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi

Table 3.7. Volume and rate of cash AZM/\$ transactions in March

	I həftə I week	II həftə II week	III həftə III week	IV həftə IV week	Cəmi Total
Alış / Purchase					
Valyuta məbləği (min \$) / Sum of currency (thousand \$)	9706.8	5395.1	3627.3	5684.2	24413.4
Məzənnə (1\$/AZM) / Exchange rate (1\$/AZM)	4586.02	4589.80	4595.36	4600.58	4592.94
Satış / Sale					
Valyuta məbləği (min \$) / Sum of currency (thousand \$)	10175.3	18388.7	9457.6	15652.6	53674.2
Məzənnə (1\$/AZM) / Exchange rate (1\$/AZM)	4608.87	4609.46	4609.99	4617.05	4611.34
Rəsmi məzənnə (1\$/AZM) Official exchange rate(1\$/AZM)					4597.28
Nağd mübadilə əməliyyatları üzrə orta məzənnə (1\$/AZM) Cash transactions average on exchange rate (1\$/AZM)	4597.45	4599.63	4595.36	4600.58	4598.26

Mart ayında nağd valyuta əməliyyatları

Cash currency operations in March

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Credit organizations indicators

Cədvəl 4.1. Bank sistemi haqqında məlumat
Table 4.1. Information on the banking system

	01.01.2000	01.01.2001	01.03.2001	01.04.2001
Bank əməliyyatları aparmaq üçün lisenziya alan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, having a licence for conducting bank operations:	176	158	158	162
- o cümlədən qeyri-bank kredit təşkilatları - out of which: non-banking credit organizations	106	99	99	103
Aşağıdakı əməliyyatların aparılmasına icazəsi olan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, allowed to carry the following operations:				
- əhalidən əmanətlərin cəlb edilməsi/ attracting savings from the population	69	57	57	57
- xarici valyutada əməliyyatların aparılması/ foreign currency transactions	65	57	56	55
- qiymətli metallarla əməliyyat aparılması/operations with precious metals	1	1	1	1
- təminatlar, tapşırıqlar verilməsi / quarantees, orders	22	31	31	32
Bankların sayı Number of banks	70	59	59	59
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə - out of which: banks with share of foreign capital	13	16	16	16
• bundan nizamnamə kapitalının 50%-dən 100% qədərini təşkil edən • out of which: banks with foreign capital from 50% to 100%	5	5	5	5
• nizamnamə kapitalının 50%-dən az olan hissəsini təşkil edən • banks with share of foreign capital less than 50%	6	9	9	9
• qeyri rezident bankların filiallarının sayı • number of branches of non-resident banks	2	2	2	2
Nizamnamə fondunun minimum həddinə qoyulan tələb, min ABŞ dolları Minimum Authorized fund requirement, thousand \$				
fəaliyyətdə olan banklar üçün / for operating banks	2000	2000	2000	2000
yeni açılan banklar üçün / for newly opened banks	5000	5000	5000	5000
Bankların faktiki nizamnamə fondu-mİrd. manat Actual authorized fund of banks, bln. man.	714.0	566.8	583.4	584.6
dövlət bankları / state banks	156.6	57.7	57.7	57.7
özəl banklar / private banks	557.4	509.1	525.7	526.9
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondu -out of which: authorized fund of banks with share of foreign capital	113.1	161.1	162.2	162.3
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların n/f out of which: AF of banks with 100% foreign capital	35.5	58.9	58.9	58.9
- xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondu fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) - percentage share of the authorized fund of banks with share of foreign capital (%)	15.8	28.4	27.8	27.8
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların nizamnamə fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) out of which: percentage share of the authorized fund of banks with 100% foreign capital (%)	5.0	10.4	10.1	10.1
orta hesabla bir banka düşən nizamnamə fondu - mİrd. manat average estimated authorized fund per one bank, bln. manats.	10.2	9.6	9.9	9.9
Fəaliyyət göstərən kredit təşkilatlarının filiallarının sayı Number of branches of operating credit organizations	250	195	195	196
Kredit təşkilatlarının xaricdə fəaliyyət göstərən strukturları: Structures of credit organizations, operating on abroad:				
- filialları - cəmi / branches - total	1	1	1	1
- nümayəndəlikləri - cəmi / representatives - total	1	1	1	1

METODOLOJİ İZAHATLAR

METHODOLOGICAL EXPLANATION

Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) - hesabat dövrü ərzində rezident istehsalçıların fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş göstəricisi olaraq, ölkə iqtisadiyyatının sahələrində yaradılmış əlavə dəyərini məcmusu kimi ölçülür.

İstehlak qiymətlərinin indeksi (İQİ) - İnflyasiyanın səviyyəsinə xarakterizə edən əsas göstəricilərdən biri. Orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qiymətinin məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyəvləndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənəşdirilməsidir.

Tədiyyə balansı - Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı hesabat dövrü ərzində rezidentlər və qeyri-rezidentlər arasında bütün iqtisadi fəaliyyətin nəticələrini əks etdirən statistik göstəricilər sistemidir. Tədiyyə balansının tərtib olunması respublikanın tədiyyə qabiliyyəti haqqında dolğun məlumatı əks etdirir və dövlətin makroiqtisadi siyasətinin əsas alətlərindən olan xarici ticarət, investisiya, valyuta tənzimləməsi və valyuta nəzarəti, məzənnə siyasətinin müəyyən edilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Pul icmalı - maliyyə sektoru ilə digər sektorlar arasında olan maliyyə münasibətlərini əks etdirir. Pul icmalı Milli Bankın aylıq mühasibat balansının və kredit təşkilatlarının icmal mühasibat balansının göstəricilərinin analitik qruplaşdırılması yolu ilə hesablanan Milli Bankın və kredit təşkilatlarının analitik balanslarının birləşdirilməsinə əsaslanır.

Xəlis xarici aktivlər - pul-kredit tənzimləməsi orqanları və kredit təşkilatlarının qeyri-rezidentlərlə xarici valyutada və qiymətli metallarla aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldodur.

Xalis daxili aktivlər - bank sisteminin mərkəzi hökumətlə, fərdi sektorla, müəssisə və təşkilatlarla, maliyyə təşkilatları ilə, dövlət idarəetmə orqanları ilə aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldodur.

Geniş mə'nada pul kütləsi - ölkə iqtisadiyyatında ödəniş vasitəsi kimi anı istifadə oluna biləcək bütün pul vəsaiti. Bu göstərici xalis xarici aktivlərin və xalis daxili aktivlərin məcmusu kimi və ya banklardan kənardakı nağd pul ilə əmanət və depozitlərin məcmusu kimi hesablanır.

Banklardan kənardakı nağd pul - Milli Bankın və kredit təşkilatlarının kassalarında olan pullar istisna olmaqla Milli Bank tərəfindən dövriyyəyə buraxılmış nağd pul vəsaiti.

Pul multiplikatoru - iqtisadiyyatın, xüsusən də bank sisteminin pul yaratmaq qabiliyyətini xarakterizə edir və pul kütləsinin və inflyasiya səviyyəsinin dinamikasına nəzarət etmək üçün zəruri olan göstəricilərdəndir. Pul multiplikatoru geniş pul kütləsinin pul bazasına (ehtiyat pullara) nisbəti kimi hesablanır.

Pul kütləsi (M2) - iqtisadi siyasətin işlənməsi, makroiqtisadi proporsiyaların müəyyən edilməsi zamanı istifadə edilən mühüm maliyyə aqreqatı. Dövriyyədə olan nağd pul ilə nağdsız vəsaitlərin cəmi kimi hesablanır. Geniş mə'nada pul kütləsindən fərqli olaraq bura xarici valyuta ilə əmanət və depozitlər daxil edilmir.

Nağdsız vəsaitlər - qeyri-maliyyə təşkilatlarının, müəssisələrin, fiziki və hüquqi şəxslərin milli valyuta ilə hesablaşma, cari, depozit və digər tələb olunanadək hesablarında və eləcə də müddətli əmanətlərdə olan vəsaitdir.

Nağd pul (M0) - Ödəniş vəsaiti kimi anı istifadə olunan pul kütləsinin ən likvid hissəsi. Dövriyyədə olan banknot və sikkələr (Bax: dövriyyədə olan nağd pul).

Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri - Milli Bankın kommersiya banklarına yenidən maliyyələşdirmə qaydasında verdiyi kreditlərə görə formalaşan faiz dərəcəsi. Pul-kredit tənzimləməsi aləti kimi Milli Bank tərəfindən banklararası bazarda faiz dərəcələrinə, eləcə də fiziki və hüquqi şəxslərin əmanət və depozitlərinə görə, onlara verilən kreditə görə faiz dərəcələrinə təsir vasitəsi.

Məcburi ehtiyat normaları - kommersiya banklarının mərkəzi bankda məcburi qaydada saxladıkları cəlb etdikləri əmanətlərin və depozitlərin bir hissəsi nəzərdə tutulur və pul-kredit siyasətinin əsas alətlərindən biridir. Bank sisteminin ümumi likvidliyini tənzim edən mexanizmi özündə əks etdirir. Ehtiyat normaları kredit təşkilatlarının kredit imkanlarının məhdudlaşdırılması və dövriyyədə

Gross domestic product (GDP) - is measured as aggregate of the added value, created in the branches of economics. The generalizing economic indicator of the activities of producers-residents during the report period.

The Consumer price index (CPI) - is the main indicator of the inflation level. It characterizes the dynamics of the value of the goods and services obtained by the customer with a medium purchasing power. It reflects the changes of the total sum of the consumer expenses of the population on the unchangeable collection of the consumer goods and services within a definite period. The main purpose of CPI is to define the value dynamics of the consumer goods and services.

The Balance of payments is the system of statistical indicators, reflecting the results of economic activities between the residents and non-residents of Azerbaijan Republic during the report period. The composition of the Balance of Payments reflects full information about the paying capacity of the Republic and represents a particular meaning in the definition of the main instruments of macroeconomic policy of the government - foreign trade, investment, rate policy, as well as currency regulation and currency control.

The Monetary survey reflects financial relationship between the financial sector and other sectors. The monetary survey is based on consolidated analytic balance of the National Bank and credit organizations, calculated through analytic group of indicators of the monthly accounting balance of the National Bank and the reviewing accountancy balance of the credit organizations.

The Net foreign assets are the balance on the active and passive operations with foreign currency and valuable metals, fulfilled by the organs of the monetary-credit regulation and by credit organizations with non-residents.

The Net domestic assets are the balance on the active and passive operations of the bank system with the central government, individual sector, enterprises and organizations, with financial organizations and organs of the state management.

The Broad money supply is all the monetary means, used as the payment means in the country's economy. This indicator is considered as an aggregate of net foreign assets and net internal assets or as an aggregate of cash outside banks, savings and deposits.

The cash out of banks is the cash monetary means issued in circulation by the National Bank, except the money in cash-box of the National Bank, and credit organizations.

The money multiplier characterizes the capacity of economy, particularly the bank system, to make money and is one of the main indicators, essential for control over the dynamics of money supply and the level of inflation. The money multiplier is considered as the attitude of the broad money supply towards the monetary base (reserve money).

The money supply (M2) is a special financial aggregate, used during the analysis of the economic policy and definition of a macro-economic proportion. It is considered as a total of the cash and non-cash in circulation. In comparison with the broad money supply, savings and deposits in foreign currency are not included here.

The non-cash means is the means of non-financing organizations, enterprises, physical and juridical persons in the national currency on the calculated, current, deposit and other call deposits accounts for, as well as in urgent savings.

The cash (M0) is the most liquid part of the money supply, used as the payment means. The notes and anniversary coins in circulation (see: The cash in circulation).

The refinancing rate is the interest rate, formed by credits, given by the National Bank to Commercial Bank in the Form of refinancing. It issued by the National Bank as the instrument of the monetary-credit regulation as the means of influence on the percentage rate on interbank market, as well as on percentage rate on accounts and deposits of physical and juridical persons, and on the credits given to them.

The reserve requirements is a part of the attracted accounts deposits by commercial banks, kept in the proper order in the central bank. It is one of the main instruments of monetary-credit policy. It reflects the mechanism of common liquid assets of the bank system. The reserve requirements are used for the prevention restriction of credit possibilities, credit organizations and

olan pul kütləsinin lüzumsuz artımının qarşısının alınması üçün istifadə edilir.

Dövlət qısamüddətli istiqrazlar (DQİ) - Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılan güzəşli və müəyyən dövrüyyə müddəti olan (1 ilədək) qiymətli kağızdır. İstiqrazların parametrləri Maliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilir. DQİ-nin ilkin və təkrar bazarda yerləşdirilməsi Bakı Fond Birjasında həyata keçirilir.

DQİ-ın auksionda yerləşdirilmiş həcmi - auksionda təklif edilmiş sifarişlər əsasında iştirakçılar tərəfindən istiqraz emissiyasının alınmış hissəsidir.

Orta münasib qiymət - satışdan əldə edilmiş məbləğin satılmış istiqrazların nominal dəyərindən olan nisbəti kimi hesablanan faizdir.

Orta münasib gəlirlilik - orta münasib qiymət əsasında təsdiq olunmuş metodika ilə hesablanan gəlirliliktir.

İqtisadiyyata kredit qoyuluşları - bankların əsas aktiv əməliyyatlarından biri olub, onların resurslarının yerləşdirilməsini - müştərilərə kredit verilməsini xarakterizə edir.

Depozit və əmanətlərin həcmi - kredit təşkilatları tərəfindən milli və xarici döner valyuta ilə hüquqi və fiziki şəxslərdən pul vəsaitlərinin cəlb edilməsi üzrə əsas passiv əməliyyatlardan birini xarakterizə edir.

Bakı Banklararası Valyuta Bazarı (BBVB) - Bu segment Bakı Banklararası Valyuta Birjasının üzvü olan iştirakçı bankların sifarişləri əsasında formalaşır.

Mütəşəkkil Banklararası Valyuta Bazarı (MBVB) - Bu segmentin iştirakçı Bakı Banklararası Valyuta Birjası ilə müqavilə imzalayırlar. MBVB-də hərraclar xüsusi elektron ticarət şəbəkəsi vasitəsilə həyata keçirilir. Hərraclar iştirakçı banklar tərəfindən öz aralarında qarşılıqlı razılıq əsasında və Bakı Banklararası Valyuta Birjasının müdaxiləsi olmadan keçirilir.

Açıq Banklararası Valyuta Bazarı (ABVB) - Bankların qarşılıqlı razılıq əsasında həyata keçirilən alqı-satqı əməliyyatları əsasında formalaşır.

Bankdaxili mübadilə əməliyyatları - bankın öz müştəriləri ilə valyuta mübadilə əməliyyatlarının həyata keçirdikləri segmentdir. Bu segmentdə hərraclar müştərilərin valyuta alışı və ya satışı sifarişləri əsasında bank tərəfindən həyata keçirilir.

Manatın çarpaz məzənnəsi - Manatın xarici valyutalara nisbətən məzənnəsi həmin valyutaların və manatın ABŞ dollarına nisbətən məzənnələri əsasında müəyyənləşdirilir.

Kredit təşkilatı - öz fəaliyyətinin əsas məqsədi kimi mənfəət götürmək üçün Milli Bankın lisenziyası əsasında "Azərbaycan Respublikasının banklar və bank fəaliyyəti haqqında" Qanunda nəzərdə tutulmuş bank əməliyyatlarını aparmaq hüququna malik olan hüquqi şəxsdir.

Bank - fiziki və hüquqi şəxslərin pul vəsaitini depozitə cəlb etmək, həmin vəsaiti müddətlik və faizlə geri qaytarmaq şərti ilə öz adından və öz hesabına yerləşdirmək, fiziki və hüquqi şəxslərin hesablarını açmaq və aparmaq əməliyyatlarının məcmusunu həyata keçirmək üçün müstəsna hüquqa malik kredit təşkilatıdır.

Qeyri-bank kredit təşkilatı - ayrı-ayrı bank əməliyyatları həyata keçirmək üçün Milli Bankdan lisenziya alınmış hüquqi şəxsdir.

Kredit təşkilatının nizamnamə fondu - kredit təşkilatının təsisçilərinin payları əsasında formalaşdırılır. Nizamnamə kapitalının məqsədi sabit fəaliyyət üçün əsas yaratmaq və bankın gəlirini artırmaq, potensial zərəri ödəmək, ictimai inam yaratmaq və müştərilərin, əmanətçilərin e'timadını doğrultmaqdır. Qanunvericiliklə nizamnamə fondunun məbləği məhdudlaşdırılmır. Lakin kredit təşkilatının fəaliyyətinin stabilliyini təmin etmək məqsədilə Milli Bank nizamnamə fondunun minimum həddinə tələb qoya bilər.

Filial - hüquqi şəxs olmayıb, Milli Bankın icazəsi ilə kredit təşkilatının olduğu yerdən açılan, kredit təşkilatının lisenziyasında nəzərdə tutulan bank fəaliyyətinin hamısını və ya bir hissəsini onun adından həyata keçirən kredit təşkilatını ayrıca bölməsidir.

Nümayəndəlik - hüquqi şəxs olmayıb, Milli Banka xəbər verilməklə kredit təşkilatının olduğu yerdən kənarında açılan, bank fəaliyyəti ilə məşğul olmayan, kredit təşkilatının mənafeyini təmsil və müdafiə edən, onun adından əqdlər bağlayan, digər hüquqi hərəkətlər edən kredit təşkilatının ayrıca bölməsidir.

the baseless growth of the money supply in circulation.

The state short-term bills (ST-bills) are the securities issued by the Ministry of Finances with discount and for a definite circulation period on (to one year). The parameters of the ST-bills are defined by the Ministry of Finances. Placements of ST-bills are held at the Baku Stock Exchange.

The volume of placement of ST-bills in auction is a part of the securities, obtained by the auction participants on the basis of orders.

The average price - is the percentage correlation of the obtained sum from the sales and nominal cast of the bills.

The average adjustable yield is calculated by the method, confirmed on the basis of the average discount price of the bills at the moment of payment.

The credits to the economy is one of the main active operations of the bank. It characterizes the placement of the bank resources, giving credits to the bank clients.

The volume of deposits and savings characterizes one of the basic passive operations of the credit organizations on the attraction of the money means of the national and foreign convertible currency from the juridical and physical persons.

Baku Interbank Currency Market (BICM) - This segment is formed on the basis of operating banks, being the members of Baku Interbank Currency Exchange.

Organized Interbank Foreign Exchange Market (OrIFEM) - The participants of this segment sign a contract with Baku Interbank Currency Exchange. The auctions in OrIFEM are realized by electronic trade network. The auctions are held by operating banks according to their mutual agreement and without the interference of Baku Interbank Currency Exchange.

Open Interbank Foreign Exchange Market (OpIFEM) - is formed on the basis of stockmarket activities, held on the mutual agreement of banks.

Internal Bank Transactions (IBT) - It is a segment, conducting the currency exchange operations with the bank clients. The auctions in this segment are fulfilled on the basis of clients' orders for purchase and sale of currencies.

Cross-rate of Manat is fixed on the basis rates of foreign currencies and Manat against US Dollars.

The credit organizations are juridical persons, having the right to carry out bank operations, envisaged in the law "About the banks and the bank activities in Azerbaijan Republic" on the basis of licence of the National Bank for the purpose of making a profit.

Bank is a credit organization, having an exclusive right to carry out operations on the opening and handling of accounts of physical and juridical persons, to attract money means to deposit of the physical and juridical persons, as well as their placement on its expense and on its behalf on condition return with the interest on time.

Non-bank credit organizations are juridical persons, having received the licence of the National Bank to carry out separate bank operations.

The authorized fund of the credit organization is formed on the basis of the founders shares of the credit organizations. The purpose of the authorized capital is to create the base for stable activities, increase the bank in comes, recover potential losses, justify the customer's trust and depositors. According to the legislation, the amount of the authorized fund is not limited. However, to provide stable activities of the credit organization, the National Bank can define the minimum limit of the authorized fund.

The branch is a separate subdivision of the credit organization, not being a juridical person and carrying out all or a part of the bank operation, indicated in the licence of the credit organization (head). The branch is opened with the permission of the National Bank in the territory of credit organization activities.

The representation is a separate subdivision of the credit organization, not being a juridical person and not fulfilling bank activities. It represents and protects the interests of the credit organization, fulfills on its behalf, the deals and other juridical operations. The representation is opened beyond the territory of the activities of the credit organization, informing the National Bank.

